

Stopy života

Prostor kostela, jeho smysl a symboly v něm. Křesťanství jako součást evropské kultury a historie. Současný život křesťanů. Zamyšlení se nad vlastními hodnotami. Individuální a skupinové aktivity. Diskuze. Zážitek a jeho reflexe.

Stupeň a období vzdělávání:	SŠ a gymnázia
Organizace časová:	2,5 hod.
Organizace prostorová:	Kostel Pražského Jezulátka (Karmelitská 9, Praha 1)
Mezioborové přesahy a vazby:	Jazyk a jazyková komunikace Člověk a příroda Člověk a společnost Umění a kultura
Integrace průřezových témat:	Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova

V NABÍDCE JSOU DVĚ VARIANTY PROGRAMU, KTERÉ SE V PRVNÍ ČÁSTI ZAMĚŘUJÍ KAŽDÁ NA JINÉ TÉMA:

- **varianta „UMĚLECKÁ“**
Věnujeme se podrobněji prostorám kostela a umění v něm. Prostřednictvím skupinové práce zkoumáme prvky baroka, obrazy Petra Brandla nebo současné umění a dění v kostele.
- **varianta „SPOLEČENSKOVĚDNÍ“**
Studenti jsou pozváni, aby se prostřednictvím individuálních i skupinových aktivit seznámili s významem některých důležitých míst v kostele (křtitelnice, ambon, oltář). Propojují vlastní zkušenost s poznáváním vybraných prvků křesťanství, liturgie a života křesťana.

V druhé části programu obě varianty zahrnují diskuzi s řeholníkem ze zdejšího karmelitánského kláštera a aktivitu v běžně nepřístupné kryptě kostela.

Časovou dotaci a důraz na jednotlivé cíle programu a oblasti vzdělávání je možné na základě domluvy s vyučujícím přizpůsobit potřebám konkrétní třídy či semináře (minimální časová dotace je 1,75 h).

Stupeň a období vzdělávání:	
<u>„SPOLEČENSKOVĚDNÍ“ varianta</u> vyšší stupeň gymnázia SŠ	<u>„UMĚLECKÁ“ varianta</u> nižší a vyšší stupeň gymnázia SŠ

Hlavní cíl programu:	
- Seznámit studenty s kostelem Pražského Jezulátka jako s historickým místem, kulturní památkou mezinárodního významu a uměleckým dílem i jako s živým duchovním místem současnosti důležitým pro život místních křesťanů i poutníků z celého světa. - Nabídnout studentům možnost nahlédnout do života současných křesťanů. S respektem k vyznání jednotlivých studentů a náboženské neutralitě školy dát prostor k diskuzi o víře a náboženství. - Vést k zamyšlení nad hodnotami, které jsou všeobecně přijímané jako dobré a potřebné pro jedince i pro společnost a dát příležitost k diskuzi o nich.	
<u>„SPOLEČENSKOVĚDNÍ“ varianta</u> Otevřít téma člověka v jeho vztazích k sobě a k druhému a jako součást lidského společenství. Dát studentům prostor pro individuální reflexi tohoto tématu a s využitím symboliky prostoru kostela ukázat, jak se odráží v křesťanství.	<u>„UMĚLECKÁ“ varianta</u> Dát studentům možnost aktivního zkoumání kostela z pohledu několika témat pomocí vypracování plakátu. Nabídnout zamyšlení se pro každého studenta nad osobní otázkou související s danými tématy.

Výsledný produkt:	
„SPOLEČENSKOVĚDNÍ“ varianta	„UMĚLECKÁ“ varianta
Vyplněný individuální pracovní list („leporelo“) s informacemi o kostele a výstupy jednotlivých aktivit Plátno s výsledky společného brainstormingu třídy	Vypracované plakáty o kostele (skupinová práce) „Leporelo“ s informacemi o kostele a odpovědi na osobní otázky k tématům

Zařazení do vzdělávacích oblastí a oborů RVP pro gymnázia:	
Občanský a společenskovědní základ ÚVOD DO FILOZOFIE A RELIGIONISTIKY - víra v lidském životě: podoby víry, znaky náboženské víry; náboženské systémy, církve; sekty <i>Program probíhá v prostředí kostela. V diskuzi s řeholníkem – členem řádu bosých karmelitánů se během programu studenti dozvědí o klášterním životě v současné společnosti, dostanou příležitost s ním diskutovat o tématech týkajících se křesťanství, víry a náboženství.</i>	
Dějepis POČÁTKY NOVOVĚKU - barokní kultura Umění a kultura VÝTVARNÝ OBOR - světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu; architektura <i>Program probíhá v kostele Pražského Jezulátka, významné barokní stavby, s jejíž historií a architektonickými prvky aktivně pracuje (bohatost interiéru, plastické prvky – sochy, barevnost, zlaté zdobení, symbolika, obrazy Petra Brandla).</i>	
Osobnostní a sociální výchova POZNÁVÁNÍ A ROZVOJ VLASTNÍ OSOBNOSTI - „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání; jak rozumím vlastní jedinečnosti; jaký chci být a proč; co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj <i>Součástí programu je krátký příběh, po jehož přečtení bude možnost zamýšlení se nad vlastním osobním potenciálem.</i> SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE - dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace: vnímající komunikace (aktivní naslouchání), respektující komunikace, přesná komunikace <i>Program zahrnuje několik aktivit založených na vzájemné komunikaci studentů s aktivním nasloucháním a diskuzi.</i>	
<u>„SPOLEČENSKOVĚDNÍ“ varianta</u> Osobnostní a sociální výchova POZNÁVÁNÍ A ROZVOJ VLASTNÍ OSOBNOSTI - můj vztah k lidem; „já“ sám o sobě <i>Studenti pracují se svou identitou spojenou s křesťanským jménem pomocí formulace vlastností, kterými se odlišují od ostatních.</i>	<u>„UMĚLECKÁ“ varianta</u> Osobnostní a sociální výchova SPOLUPRÁCE A SOUTĚŽ - jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními <i>Studenti pracují ve skupinách na společném plakátu k určenému tématu a připravují si jeho krátkou prezentaci.</i>

Občanský a společenskovední základ ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI - společenská podstata člověka: význam začlenění jedince do sociálních vazeb, mezilidská komunikace; sociální struktura společnosti: jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování) <i>Program sleduje tematickou linku ty-já-my (člověk ve vztahu k sobě, k druhému, ke společenství). Studenti se věnují vlastní identitě – já a mé jméno, mé vlastnosti, které mne vystihují nebo kterými se liším od ostatních. Pracují s odpovědností ve vztahu k druhému člověku – schopnost ocenění druhého člověka, poděkování druhému. Probíhá společné zamyšlení (pomocí asociace) nad pojmem „my“ a významu společenství. Na konkrétních příkladech interiéru kostela (křtitelnice, ambon a oltář) a jejich symbolického významu, jsou popsány souvislosti této tematické linky s křesťanstvím.</i>	Umění a kultura VÝTVARNÝ OBOR - světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu - architektura <i>Studenti se věnují v prostorách kostela tématům jako baroko, světlo a materiál, symbolika, současné umění a dění v kostele.</i>
Program má dále dílčí přesah do oblastí: - o Český jazyk a literatura (JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE, LITERÁRNÍ KOMUNIKACE) – způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy) – <i>individuální práce s literárním textem (Anthony de Mello: Bdělost).</i> - o Výchova ke zdraví (VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ) - rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým – <i>studenti se zamýšlí nad silnými stránkami druhého člověka, které mu poté sdělí.</i> - o Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (ŽIJEME V EVROPĚ) - evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, umění – <i>využití mezinárodního rozměru kostela Panny Marie Vítězné, jeho spojení s událostmi evropských dějin, současný mezinárodní význam (poutní místo).</i>	

Program pomáhá rozvíjet následující klíčové kompetence:

Kompetence občanské

- o Žák rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání;
- o Žák respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;
- o Žák o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu;
- o Žák promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování;

Kompetence sociální a personální

- o Žák si stanovuje cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;
- o Žák aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů;
- o Žák přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- o Žák se rozhoduje na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům

Kompetence k učení

- o Žák efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení;
- o Žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi;

Kompetence k řešení problémů

- o Žák uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice;
- o Žák kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhazuje podložené závěry;
- o Žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran;

Kompetence komunikativní

- o Žák se vyjadřuje v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci;
- o Žák používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu;
- o Žák s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- o Žák prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem